

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓๒ ระดับความสำเร็จของการทบทวนปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ หน่วยงาน กองกฎหมาย

ระดับที่ ๑. Assessment

๑. ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด

สถานการณ์ พฤติการณ์ การประกอบกิจการ นโยบายรัฐบาล เทคโนโลยี แผนพัฒนาประเทศ กฎหมาย (รัฐธรรมนูญ)

สถานการณ์

- ปัจจุบันมีการประกอบกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Small and Medium Enterprises (SMEs) ประเภทกิจการการผลิต การค้า และธุรกิจบริการ และรวมถึงอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) กิจการค้าส่งและค้าปลีก (Whole sale and Retail) และกิจการบริการ (Service) ซึ่งกิจการประเภท SMEs ของไทย คิดเป็นร้อยละ ๙๕ ของธุรกิจทั้งหมด และมีการจ้างงานกว่าร้อยละ ๕๐ ของธุรกิจทั้งหมด SMEs จึงมีส่วนสำคัญต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาธุรกิจขนาดใหญ่ต่อไป แต่ยังมีปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะระบบราชการด้านเอกภาพ (บูรณาการ) และการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนา SMEs ดังนั้น จึงควรนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

ที่มา : บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) https://www.tcg.or.th/news_inside.php?news_id=๓๗๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- มาตรา ๗๗ วรรคแรก กำหนดว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง”...

วรรคสอง กำหนดว่า “รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

- เป็นยุทธศาสตร์ชาติของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านกฎหมาย สรุปดังนี้

๑. พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่สำคัญ ประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทีดิจิทัล เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง กระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรคในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ การกระจายอำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุฒิเผือก ตำแหน่ง นิติกร

ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

และมีการพัฒนาและออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายและองค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย ลดความเหลื่อมล้ำและป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุม

๒. ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยการความสะดวกรวดเร็ว ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวก ในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๓. มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุม เพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมด้วยการบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔. พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น
ที่มา : ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

นโยบายของคณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา (เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖)

๑. การเปลี่ยนบทบาทของรัฐที่เคยเป็นผู้กำกับดูแลที่เต็มไปด้วยกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ให้เป็นผู้สนับสนุนที่ปลดล็อกข้อจำกัดของประชาชน สร้างโอกาสให้กับประชาชนในการสร้างรายได้และเจริญเติบโต อาทิ การยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายที่ไม่จำเป็น เช่น การปลดล็อกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสุราพื้นบ้าน

๒. รัฐบาลนี้จะป็นรัฐบาลที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลที่แม่นยำ และทันสมัย เป็นรัฐบาลที่จะนำเอาเทคโนโลยีและระบบดิจิทัล

๓. พיתักษสิทธิของประชาชนและสิทธิผู้บริโภค

ที่มา : <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/๗๒๐๗๗>

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย (เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้อง)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

- กำหนดเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดกรอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และการกำหนดโทษทางอาญา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกเว้นกฎหมายหรือทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน

๑. มีการทบทวนกฎหมายที่ล้าสมัย หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์

๒. มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน

๓. มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน

ที่มา : ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑

๑.๑ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ระดับ C (Comparisons) การเปรียบเทียบ

จากการเปรียบเทียบความเชื่อมโยงพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่นตามความในหมวดต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ๓) พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ๔) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ๖) พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียดดังตารางด้านล่าง

[ตารางเปรียบเทียบสรุปความเชื่อมโยงกฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายอื่น ๆ](#)

กฎหมาย	พระราชบัญญัติ ฉบับเดิม	พระราชบัญญัติปรับปรุง แก้ไข ฉบับ ๒
๑. พระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕	<p>มาตรา ๕ กำหนดคำนิยาม “โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือ ยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ <u>ห้าแรงม้า</u> หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป...</p> <p>มาตรา ๑๔ ใบอนุญาตให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ห้า นับแต่ปีที่เริ่มประกอบกิจการ</p>	<p>มาตรา ๕ กำหนดคำนิยาม “โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าสิบแรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน</p> <p>“ผู้ตรวจสอบเอกชน” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรองตามพระราชบัญญัตินี้</p>
๒. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕	<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระ หรือ ปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นของโสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น</p> <p>“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติกภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น</p> <p>มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใด</p> <p>(๑) ปรงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ...</p> <p>(๒) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรงอาหาร เพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนน หรือในสถานสาธารณะ</p>	<p>หมวด ๓/๑ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย</p> <p>มาตรา ๓๔/๑ กำหนดว่า “การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น</p> <p>วรรคสอง ราชการส่วนท้องถิ่นมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือเอกชนดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ประกาศกระทรวงมหาดไทย</p> <p>วรรคหก กรณีที่มีของเสียอันตรายหรือของเสียไม่อันตราย ตามกฎหมายโรงงานปนอยู่กับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย... ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานมาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานต่อไป... เริ่มดำเนินการภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว หากยังมีได้ดำเนินการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือ</p>

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุฒิเผือก ตำแหน่ง นิติกร

ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

กฎหมาย	พระราชบัญญัติ ฉบับเดิม	พระราชบัญญัติปรับปรุง แก้ไข ฉบับ ๒
	<p>(๓) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ</p> <p>วรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่การปรุงอาหารหรือการขายสินค้า... ที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร</p> <p>หมวด ๓ การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔</p>	<p>หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ดำเนินการกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้นตามที่เห็นสมควร และให้ <u>สันนิษฐานว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ได้รับแจ้ง ใจละเอียดเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ</u> เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด</p> <p>มาตรา ๓๔/๒ กำหนดว่า “ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน กำจัด หรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ <u>ต้องได้รับใบอนุญาต</u> จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น</p> <p>วรรคสอง อายุใบอนุญาต</p> <p>(๑) ใบอนุญาตการรับทำการเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต</p> <p>(๒) ใบอนุญาตการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต</p> <p>(๓) ใบอนุญาตการหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต</p> <p>วรรคสาม ผู้ใดได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขแล้ว</p>
<p>๓. พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕</p>	<p>มาตรา ๑๕ กำหนดว่า “ในการติดต่อหรือ... ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ <u>หน้าที่หรืออำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น</u> ถ้าได้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย...”</p>	-

กฎหมาย	พระราชบัญญัติ ฉบับเดิม	พระราชบัญญัติปรับปรุง แก้ไข ฉบับ ๒
๔. พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	<p>มาตรา ๗ กำหนดว่า “ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับอนุญาตผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือประชาชนหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้</p> <p>มาตรา ๑๐ กำหนดว่า “ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ”</p>	-
๕. พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕	<p>มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดว่า “การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา”</p> <p>มาตรา ๓๙ กำหนดว่า “ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย...”</p>	-
๖. พระราชกฤษฎีกาการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๔	<p>มาตรา ๔ กำหนดว่า “ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ชำระค่าธรรมเนียม ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น ณ สถานที่ทำการของผู้อนุญาต หรือผ่านช่องทางหนึ่งช่องทางใดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) จุดบริการรับชำระค่าธรรมเนียม (๒) ธนาคาร (๓) ศูนย์บริการร่วมหรือศูนย์รับคำขออนุญาต (๔) ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (๕) ช่องทางอื่นใดที่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน” 	-

พระราชบัญญัติ ดังแสดงในตารางเปรียบเทียบเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข มี การแก้ไขปรับปรุงเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสรุป ดังนี้

๑. คำนียาม
๒. ผู้ตรวจสอบภายนอก (Third Party)
๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ให้ถือว่าจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
๔. อายุใบอนุญาต
๕. การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการขับเคลื่อนกฎหมาย
๖. การชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต
๗. การปรับเป็นพินัย

๑.๒ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ระดับ T (Trends) แนวโน้ม

แนวโน้มการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติ

สถานการณ์การแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นจำนวน ๕ ฉบับ พระราชบัญญัติ ควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นจำนวน ๓ ฉบับ ซึ่งกฎหมายดังกล่าว ได้ถูกยกเลิกแล้วตราพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้นมาใหม่ ปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการแก้ไขปรับปรุง จำนวน ๒ ครั้ง คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญได้ดังนี้

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ. ๒๕๒๗ จำนวน ๕ ฉบับ และมีพระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ถึง พ.ศ. ๒๔๙๗ จำนวน ๓ ฉบับ และได้มีการยกเลิก โดยได้ตราพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้นมาใหม่ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๓ ฉบับ เพื่อให้ทันหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการกำหนดค่านิยาม เพื่อกำหนดขอบเขตความหมาย ในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง กำหนดองค์คณะและมีอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสาธารณสุข กำหนดให้ ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย และให้อำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในเรื่องดังกล่าว กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง การจัดการสุขลักษณะของอาคาร กำหนดการกระทำที่เป็นรำคาญ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือเพื่อระงับ หรือป้องกันเหตุรำคาญ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการ ควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และการจัดการสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนด กิจการใด เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดควบคุมกิจการ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในเขตพื้นที่ของตนเอง กำหนด กิจการจัดตั้งตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ต้อง ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง กำหนดขั้นตอนกระบวนการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการและ เจ้าหน้าที่ในเรื่องของการอนุญาตให้ดำเนินกิจการ รวมถึงการขอต่ออายุใบอนุญาต กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้า

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุดเฝือก ตำแหน่ง นิติกร

ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

พนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข กำหนดค่าธรรมเนียมและค่าปรับสำหรับผู้มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียม กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข กำหนดอัตราโทษ และการเปรียบเทียบ

๒. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ปรับปรุงแก้ไข สรุปดังนี้ บทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” กำหนดขอบเขตการออกกฎกระทรวงและประกาศที่มีรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการ หรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม กำหนดองค์คณะกรรมการสาธารณสุข กำหนดให้มีการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน กำหนดหลักเกณฑ์การออกข้อบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย กำหนดการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎกระทรวง ข้อกำหนดท้องถิ่น เกี่ยวกับมูลฝอย ติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และอัตราโทษ

๓. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ปรับปรุงแก้ไข สรุปดังนี้ บทนิยาม “ราชการส่วนท้องถิ่น” “ข้อบัญญัติท้องถิ่น” กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครในการตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาการใช้อำนาจตามมาตรา ๘ ของอธิบดีกรมอนามัย กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร กำหนดมาตรการให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยแจ้งต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแลปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น นั้น กำหนดองค์คณะของคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดและคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริเวณใดเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ กำหนดบทบาทเจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการที่ต้องรับฟังความเห็น และหลักเกณฑ์ที่ผู้ขออนุญาตต้องดำเนินการก่อนพิจารณาออกใบอนุญาต กำหนดให้มืองค์คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในการพิจารณาคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข และระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดการกระทำที่เป็นความผิด และอัตราโทษ กำหนดองค์คณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้มีอำนาจเปรียบเทียบในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดหลักเกณฑ์การมอบอำนาจ

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เปิดกว้างได้ง่าย โดยไม่มีขอบเขตหรือพรมแดน และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาที่ต้องการ ทำให้เกิดแนวคิด หรือวิวัฒนาการ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และกฎหมายขึ้น ทำให้ด้านสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น ช่องทางการประกอบอาชีพ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย หรือให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึง ลักษณะการประกอบกิจการ หรือการใช้พื้นที่ที่มีขนาดเล็ก (ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน) แม้ว่า การประกอบกิจการง่ายขึ้น ผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพของประชาชนก็จะตามมา จึงต้องมีกฎหมาย หลักปฏิบัติ ให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตาม เพื่อคุ้มครองดูแลสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน ในรูปแบบของกฎหมาย ที่ต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การอำนวยความสะดวก ลดภาระให้กับประชาชนด้วยเช่นกัน ทำให้มีกฎหมายใหม่ ๆ ออกมาลดภาระ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับประชาชนภาคผู้ประกอบการมากขึ้น เช่น พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุฒิเผือก ตำแหน่ง นิติกร

ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

- จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. .... โดยมีขอบเขตที่สำคัญ ดังนี้
๑. ยกเลิกคำนิยาม “สิ่งปฏิกูล” “มูลฝอย” ตลอดถึงบทบัญญัติ หรือถ้อยคำที่มีผลบังคับใช้ซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น
  ๒. กำหนดคำนิยาม “มูลฝอยติดเชื้อ” “มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” ให้อยู่ในความรับผิดชอบด้านวิชาการ การส่งเสริมการบังคับใช้ เนื่องจากมูลฝอยประเภทนี้ ต้องมีการควบคุมที่เข้มข้น และกำหนดเนื้อหา ผู้มีหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยประเภทดังกล่าว
  ๓. ยกเลิกบทบัญญัติ หรือถ้อยคำในกฎหมายที่ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เช่น การกำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน (มาตรา ๖ (๒)) ทำให้ไม่สามารถใช้อำนาจ ตามมาตรา ๘ มาตรา ๒๘ วรรคสาม มาตรา ๒๙ มาตรา ๕๔ วรรคสอง มาตรา ๔๖ วรรคสอง และมาตรา ๖๐ (๓)
  ๔. ทบทวนองค์ประกอบขององค์คณะกรรมการ ตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๗/๑ และมาตรา ๑๗/๒
  ๕. กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแจ้งให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น ใช้มาตรการตามกฎหมายจัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หรือกำหนดบทสันนิษฐานว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
  ๖. กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสาธารณสุข เป็น ๔ ปี
  ๗. ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติที่มีผลกระทบกับการกระทำหรือกิจกรรม ที่ไม่ใช้การดำเนินกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกิจกรรมทางศาสนา หรืองานประเพณี หรือวัฒนธรรม พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในเชิงป้องกันที่ผู้หนึ่งจะก่อเหตุร้ายค่าขึ้นอีก
  ๘. กำหนดระบบการขึ้นทะเบียนการแจ้ง หรือการอนุญาต ให้เหมาะสมกับประเภท และขนาดของกิจการ เพื่อไม่ให้ก่อผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม
  ๙. กำหนดอายุใบอนุญาตประกอบกิจการ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็น ๕ ปี โดยชำระค่าธรรมเนียมเป็นรายปีทุกปี และกำหนดให้การชำระค่าธรรมเนียมเป็นการต่ออายุใบอนุญาต
  ๑๐. กำหนดมาตรการบังคับภายหลังที่ผู้ประกอบการได้รับอนุญาตแล้ว เช่น การพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต
  ๑๑. กำหนดการปรับเป็นพินัยแทนการกำหนดโทษทางอาญา กรณีที่เป็นการกระทำที่ไม่ร้ายแรง
  ๑๒. กำหนดผู้มีอำนาจเปรียบเทียบในความผิดที่เป็นโทษทางอาญา

๑.๓ ผลผลิต/ ผลลัพธ์ระดับ Le (Level) ของผลการดำเนินการในปัจจุบัน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ได้มีการรวบรวม ทบทวนข้อมูลจากการศึกษา วิจัย การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดเข็มมุ่งงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและกรอบการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขรองรับสถานการณ์ในอนาคต การจัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางกรอบการแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

ข้อเสนอจากการศึกษา วิจัย

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ได้ศึกษากระบวนการ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตในประเทศไทย โดยมีข้อเสนอของ ป.ย.ป. ในประเด็นการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ ในการขออนุญาตประกอบอาชีพตามกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้ง ๑๓๒ กระบวนงาน ให้กรมอนามัยยกเลิกกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ที่มา : โครงการ ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุฒิเผือก ตำแหน่ง นิติกร
ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ข้อเสนอจากการประเมินผลสัมฤทธิ์

๑. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย สมควรที่จะมีการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อลดภาระของเอกชนในการขออนุญาตประกอบกิจการที่มีความซ้ำซ้อน

๒. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๔ สุขลักษณะอาคาร (เปลี่ยนโทษ)

๓. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๕ เหตุรำคาญ กำหนดข้อยกเว้นการประกอบกิจกรรมทางศาสนา หรืองานประเพณีและวัฒนธรรมไม่เป็นเหตุรำคาญ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๔)) กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการพิจารณาจัดการเหตุรำคาญ ตามความจำเป็นและเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น เช่น กระบวนการไกล่เกลี่ย แนะนำหรือตักเตือน

๔. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๖ การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กำหนดกลไกการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ข้ามพื้นที่ หรือให้มีบังคับใช้กฎหมายร่วมกันระหว่างราชการส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับผลกระทบจากการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น กำหนดกลไกการจัดการกับสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของ และให้บุคคลที่ให้อาหารสัตว์ไม่มีเจ้าของ ซึ่งอยู่ในที่หรือทางสาธารณะจะต้องมีความรับผิดชอบในลักษณะเดียวกับเจ้าของสัตว์ กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

๖. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กำหนดเป็นกิจการที่มีความเสี่ยงที่จะก่อมลพิษหรืออันตรายต่อสุขภาพในระดับน้อย ใช้ระบบจัดแจ้งในการกำกับดูแล และสามารถประกอบกิจการได้เลย กิจการที่มีความเสี่ยงที่จะก่อมลพิษหรืออันตรายต่อสุขภาพในระดับสูง ใช้ระบบอนุญาตกำกับดูแล

๗. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๘ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสวยอาหาร กำหนดกฎเกณฑ์และกลไกต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับรูปแบบ ลักษณะ และขนาดของการประกอบกิจการ ใช้ระบบติดตาม ตรวจสอบในภายหลัง ในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และสุขอนามัยอย่างสม่ำเสมอ

๘. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๙ การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ควรยกเลิกเนื่องจากพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความชัดเจนและลดภาระของประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

๙. แก้ไขหรือปรับปรุง หมวด ๒ คณะกรรมการสาธารณสุข และหมวด ๒/๑ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด และคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสาธารณสุข (มาตรา ๑๒) จาก ๒ ปี เป็น ๔ ปี ทบทวนองค์ประกอบขององค์คณะกรรมการ

๑๐. แก้ไขหรือปรับปรุง มาตรา ๘๕ คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ ความผิดที่มีโทษจำคุกเล็กน้อย คือ จำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ควรเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย โดยผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงควรยกเลิกบทบัญญัติการเปรียบเทียบ

๑๑. กำหนดให้ใบอนุญาตทุกประเภทมีอายุไม่ต่ำกว่า ๕ ปี หรือยกเลิกอายุใบอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง)

๑๒. เปลี่ยนความผิดอาญาเป็นความผิดทางพินัย

ที่มา : โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย (หมวด ๗)

ผู้รายงานข้อมูล นายคมน์พิสิฐ พุฒิเผือก ตำแหน่ง นิติกร

ผู้ตรวจสอบ/รับรอง นางสาวพรรณวทร อุดมผล ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพยังมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแล เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน แต่กลไกการกำกับดูแลยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และการควบคุมโดยใช้ระบบการอนุญาตเป็นกลไกที่เข้มงวดสูงสุด จึงไม่สอดคล้องกับลักษณะและขนาดของกิจการในบางกรณี ประกอบกับมีกฎหมายและมาตรการของหน่วยงานรัฐ หลายหน่วยงานที่มุ่งกำกับควบคุมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ หรืออาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมครอบคลุมหลายกิจการ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงกลไกและมาตรการที่เกี่ยวข้องในเรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อให้กฎหมายมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนจนเกินสมควร โดยมีหลักการสรุปดังนี้

๑. กำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

ประเภทที่ ๑ กิจการที่มีความเสี่ยงต่ำ กำหนดเป็นข้อบังคับในการกำกับดูแลด้านการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อม การประกอบกิจการไม่ต้องแจ้งหรือขอรับอนุญาต

ประเภทที่ ๒ กิจการที่มีความเสี่ยงปานกลาง กำหนดให้ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนเริ่มดำเนินการ

ประเภทที่ ๓ กิจการที่มีความเสี่ยงสูง กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินการ การกำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและการกำหนดประเภท ให้พิจารณาถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันมลพิษ การป้องกัน เหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตราย ตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมด้วย

๒. กรณีกิจการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์กำกับดูแลด้านสาธารณสุขไว้แล้ว ให้ใช้อำนาจกำกับดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะนั้น

๓. กำหนดให้มีการออกข้อบังคับสำหรับการดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในด้านการสาธารณสุข และการอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยอาจแยกหลักเกณฑ์การดำเนินการตามประเภท กลุ่มกิจการ หรือรายกิจการ เพื่อให้ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามมาตรการ

๔. กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำกับดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในท้องถิ่นของตน ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับกฎหมายปัจจุบัน

๕. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข แต่ควรกำหนดให้มีความยืดหยุ่น สำหรับกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นให้แตกต่างจากอนุบัญญัติที่กำหนดโดยส่วนกลาง

๖. หากมีลักษณะกิจการใด หรือขนาดใดที่มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน หรือต่อสิ่งแวดล้อม หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจเสนอเรื่องให้มีการกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นการเพิ่มเติมก็ได้

๗. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ต้องกำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น สำหรับให้ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติ เพื่อกำกับดูแลการดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๘. การออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น (เป็นหลักการเช่นเดียวกับกฎหมายปัจจุบัน)

๙. หากกิจการนั้น เป็นกิจการที่กฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือกฎหมายเฉพาะอื่น กำหนดให้ต้องแจ้งหรือขออนุญาตก่อนเริ่มดำเนินการ หากผู้ประสงค์จะดำเนินการได้แจ้งหรือได้รับอนุญาตการประกอบกิจการตามกฎหมายนั้นแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นได้แจ้งหรือได้รับอนุญาตดำเนินการตามหมวดนี้

๑๐. ในกรณีที่การแจ้งหรือการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือกฎหมายเฉพาะสิ้นสุดลง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด หากผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีความประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเรื่องหนังสือรับรองการแจ้ง หรือการอนุญาต

๑๑. กำหนดให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งหรือใบอนุญาต มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียม

๑๒. กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำกับ ควบคุม การดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในท้องถิ่นของตน โดยกรมอนามัยเป็นผู้สนับสนุนข้อมูลด้านเทคนิควิชาการ และมีหน้าที่จัดทำแนวปฏิบัติในการ กำกับดูแล

๑๓. กำหนดอายุใบอนุญาต ในหมวด ๑๒ ให้มีอายุ ๓ ปี

๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ

๑๕. กำหนดบทเฉพาะ

- การให้บรรดาประกาศ กฎกระทรวง และข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีกฎหมายระดับอนุบัญญัติฉบับใหม่ใช้บังคับ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

- รับรองสิทธิของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเดิม ให้สามารถประกอบ กิจการได้อย่างต่อเนื่อง

- กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการเชื่อมต่อข้อมูลสารสนเทศ เรื่อง การอนุญาต การแจ้ง การพัก ใช้ เพิกถอนการอนุญาตหรือการแจ้ง กับหน่วยงานที่กำกับดูแลกิจการที่เป็นอันตราย ในกรณีที่มิใช่กฎหมายเฉพาะ กำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมดูแลไว้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และตามหลักเกณฑ์กฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการขออนุญาต

ที่มา : โครงการจัดทำร่างกฎหมายปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

ข้อเสนอการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานอนามัย สิ่งแวดล้อมของประเทศในอนาคต

- หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

๑) ให้ราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดระบบกำจัดหรือระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล/มูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิด

๒) การออกใบอนุญาต, ค่าธรรมเนียม (กรณี ๑ ที่ ๑ ใบอนุญาต เปลี่ยนเป็น ๑ ใบอนุญาตแต่สามารถรวม หลายพื้นที่แล้วจัดการค่าธรรมเนียมแบ่งแต่ละท้องที่)

๓) แก้ไข/เพิ่มเติม มาตรา ๒๐ (๒) ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดวิธีและพื้นที่เฉพาะในการกำจัดสิ่ง ปฏิกูล มูลฝอย เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และประกาศยกเลิกเมื่อสถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ

- หมวด ๔ สุขลักษณะอาคาร (โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนด)

๑. ประเภทและสุขลักษณะของอาคารที่รองรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มเปราะบาง

๒. ประเภทและสุขลักษณะอาคาร กรณีเกิดภัยพิบัติ

๓. เพิ่มมาตราเรื่องคุณภาพอากาศภายในอาคาร เช่น มาตรา.. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอากาศ ภายในอาคารที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีฯ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดคุณภาพอากาศภายในอาคารที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย เมื่อมีประกาศ... ให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารควบคุมคุณภาพอากาศในอาคารให้เป็นไปตามที่กำหนด

- หมวด ๕ เหตุรำคาญ

๑) กรณีที่มีการร้องเรียน/มีการร้องเรียนซ้ำ ควรกำหนดให้ผู้ร้องต้องพิสูจน์/แสดงพยานหลักฐานว่าได้รับผลกระทบอย่างไร

๒) กำหนดระดับความร้ายแรงของเหตุ และพิจารณาร่วมกับโอกาสที่จะเกิดขึ้น

๓) ให้สิทธิประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบเหตุรำคาญ (ค่าตอบแทน /สิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพ

๔) พิจารณาทบทวน ยกเว้นเหตุรำคาญที่เกิดจากวิถีชีวิต สิทธิเสรีภาพ ทางศาสนา วัฒนธรรม (ตามรัฐธรรมนูญ)

๕) เพิ่มบทกำหนดโทษ

- หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

- กำหนดนิยามคำว่า “เลี้ยงสัตว์” ให้ชัดเจน กรณี “ผู้ให้อาหารสัตว์เป็นประจำ แม้ไม่ใช่เจ้าของสัตว์ก็ถือว่าเป็นผู้เลี้ยงสัตว์ที่ต้องรับผิดชอบผลของการกระทำของสัตว์”

- หมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑) ทบทวนประเภทและขนาดกิจการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒) ทบทวนปรับชื่อ จากกิจการที่เป็นอันตราย เช่น กิจการเพื่อคุ้มครองสุขภาพ เพื่อให้ครอบคลุมด้านส่งเสริมสุขภาพ (กิจการที่เป็นบริการ เช่น บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน/กิจการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เป็นต้น)

๓) การอนุญาต กำหนดประเภท ขนาดของกิจการ ให้เหมาะสมกับระบบการควบคุม ตามระดับความเสี่ยง

- หมวด ๘ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสิร์ฟอาหาร

๑) กำหนดขนาดกิจการให้มีความชัดเจน

๒) กำหนดกลุ่มประเภทกิจการ ให้ชัดเจน เช่น food truck/delivery/ ร้านขายอาหารในบ้าน/ร้านอาหาร / ใต้ถุน / กิจการรูปแบบใหม่ที่กำลังเกิดขึ้น เช่น cloud kitchen (ครัวเช่า)/อาหารเรือสำเภา

๓) ควบคุมกิจการประกอบปรุงอาหารจำหน่ายในสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย เช่น คอนโดมิเนียม

๔) การตรวจเฝ้าระวังด้านสุขาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดตำแหน่งที่ตั้งประกอบการขออนุญาต และให้ประชาชนร้องเรียนผ่าน application เป็นการตรวจติดตาม (inspector)

(๕) กำหนดให้มีการควบคุมกิจการที่มีลักษณะเคลื่อนที่ไปในหลายเขตพื้นที่รับผิดชอบของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น delivery ใต้ถุน

ที่มา : โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การกำหนดเข้ม้งงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและกรอบการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขรองรับสถานการณ์ในอนาคต เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ได้มีการจัดทำกลไกการดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ คำสั่งกรมอนามัยที่ ๙๙๐/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๖ โดยมีรองอธิบดีกรมอนามัยที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ผู้อำนวยการกองกฎหมายเป็นคณะกรรมการและเลขานุการ และมีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสาธารณสุขและวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมเป็นคณะกรรมการ มีอำนาจและหน้าที่กำหนดกรอบแนวคิดขอบเขต วิธีการและรูปแบบการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำกับ ติดตาม ส่งเสริมให้กระบวนการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเป็นไปตามมาตรฐานกระบวนการ

(SOP) และแผนการดำเนินงานพัฒนา แก้ไขและปรับปรุงกฎหมาย และจัดทำ(ร่าง)พระราชบัญญัติการสาธารณสุข ฉบับที่.....พ.ศ.....โดยมีแผนกิจกรรมการดำเนินงานดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ ประชุมปรึกษาหารือหรือจัดทำกรอบแนวคิด การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการประชุมร่วมกันระหว่างกองกฎหมายและสำนัก/กองวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตามสารบัญญัติเพื่อหากรอบแนวคิดและกลไกการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

กิจกรรมที่ ๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) กรอบแนวคิดการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข พรบ.การสาธารณสุขจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กิจกรรมที่ ๓ ประชุมคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อจัดทำกรอบแนวคิดและจัดทำ (ร่าง) และให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำรวมทั้งกำกับติดตามการพัฒนาปรับปรุง พรบ.การสาธารณสุข

กิจกรรมที่ ๔ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านระบบกลางกฎหมาย/website หน่วยงาน/ทางหนังสือ ฯลฯ

กิจกรรมที่ ๕ จัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กิจกรรมที่ ๖ เตรียมแผนดำเนินการจัดทำข้อมูลสำคัญและกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ประกอบการ อปท. และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประเมินทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อประกอบการจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฉบับสมบูรณ์ เสนอตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไปภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘